

Když v roce 1972 vyšel román *La saga/fuga de J.B.* (*Sága/fuga J.B.*), měl za sebou Gonzalo Torrente Ballester (1910-1999) dlouhou a rozsáhlou literární dráhu, která však byla lemována spíše neúspěchy a lhostejností čtenářů i kritiky. Tento román však vyvolal senzaci a byl vyzdvihován jako španělská odpověď na hispanoamerický „boom“, jako důkaz, že fantazie a nespoutaná imaginace mají své místo i ve Starém světě...

Ačkoliv se tedy jedná o autorovo vrcholné dílo, které samozřejmě bylo a je předmětem nejrůznějších studií a analýz, domnívám se, že není jako téma zcela vyčerpané.

Ve své práci se ho pokouším nahlédnout ne jako ojedinělý autorův počin, ale jako logické vyústění předchozí tvorby – právě tato poloha mi v dostupné literatuře o románu a jeho autorovi chybí. *Sága/fuga J.B.* v sobě totiž nese konstanty, které se v různé podobě u Torrente Ballestera objevují od roku 1943, kdy v románové oblasti debutoval knihou *Javier Mario. Historia de una conversión*/Javier Mario. Příběh jedné konverze).

A navíc nepředstavuje jen výsledek mnohaleté románové praxe, ale též plod hluboké teoretické reflexe žánru. Torrente v sobě sloučil obě polohy – romanopisce i literárního teoretika a kritika; toto spojení se ukázalo jako vzájemně velmi obohacující.

Gonzalo Torrente Ballester je tvůrcem, který v teorii i praxi hájil právo na potěšení z vyprávění, na úsměv na tváři autora, jeho postav a čtenáře. Literární tvorbu chápal jako závažnou a zodpovědnou činnost, při níž je spisovateli svěřena úloha stvořitele nových světů; zároveň však nepřestával zdůrazňovat, že jde o činnost ludickou, že literatura je hra... Tvrdil to i v dobách, které tomuto pojetí nepřály; v dobách, kdy bylo umění chápáno především jako zbraň, svědectví a nástroj společenské kritiky.

V první části práce (*ROMÁN JAKO HRA*) se věnuji Torrenteho „teorii románu“. Ta vychází z jednoho bodu: ze Cervantesova románu o Donu Quijotovi.